

SĂRMANUL DIONIS

de Mihai Eminescu

- rezumat -

Nuvela începe cu o meditație a autorului. Acesta susține că trecutul, prezentul și viitorul sunt prezente numai în sufletul oamenilor. El susține și ideea reîncarnării.

După scurta introducere făcută de autor începe nuvela cu adevărat. Este prezentată o seară mohorâta în care ploua și fulgera. Pe drumul satului ne este prezentat un trecător udat de ploaie. Acesta intră într-o cârciumă pentru a aștepta pâna se liniștește ploaia. Acest trecător este Dionis. El este un copil orfan.

Când s-a oprit ploaia Dionis plecă de la cârciumă spre casă. Casa era înconjurată de ierburi și pereții de abia se mai țineau. În interior era o masă plină cu cărți, un pat de scânduri acoperit cu paie iar pe perete era un tablou al tatălui său. Autorul face o comparație între Dionis și chipul tatălui deducând o foarte mare asemănare.

Odată așezat la masă Dionis începe a visa detașându-se de lumea reală. În primul său vis visează că în castelul de lângă casa sa aude pe cineva cântând la pian. El este atras de acest sunet însă visul se spulberă și Dionis se trezește.

După ce deschide o carte acesta începe a visa. De data aceasta este Dan, un calugăr. Dan se vede pe un câmp citind o carte. După un timp acesta se scoală îndreptându-se spre maestrul Ruben. Maestrul Ruben îi spune că este adevărată teoria egipteană a trecerii sufletului prin mai multe trupuri. El îi dezvaluie lui Dan secretul cărții. Astfel Dan trebuie să citească pagina a șaptea unde sunt toate cele necesare pentru a intra în eternitate. Când vru să plece de la Ruben, Dan observă că acesta se transformă într-o ființă demonică. Apare și Satan bucuros că a reușit să-l prindă în sfârșit și pe Ruben.

Dintr-o dată locul acțiunii se schimbă în casa lui Dan(Dionis). Aici Dan vorbește cu umbra sa. Aceasta a fost martora tuturor trupurilor în care a fost sufletul lui Dan. Umbra îi spune că atunci când s-a întrupat în Dan el a baut din apa Lethei care l-a facut să uite totul. Tot umbra îi propune desprinderea sufletului lui Dan pentru ca acesta să ajungă nemuritor iar umbra sa îi va ține locul. Umbra se angajează să noteze toate evenimentele care se petrec cât a fost plecat. Aceasta îl avertizează că o secundă în eternitate înseamnă mii de ani pe pământ.

Dan acceptă și ajunge să se vadă depărtându-se de propriul corp și îndreptându-se spre cer. Totuși el se întoarce pentru a o lua și pe Maria. După ce aceasta acceptă cei doi se îndreaptă spre lună. Aici sunt înconjurați de îngeri care le îndeplinesc gândurile. Totuși ei observă o poartă mare care nu se poate deschide și după care presupun ei că se află Dumnezeu. Încercând a-i întreba pe îngeri aceștia nu răspund ci doar zâmbesc. Acest lucru îl face să creadă pe Dan că el este Dumnezeu. El nu apucă să rostească tot numele că o mulțime de fulger îl prigonesc din eternitate.

Locul acțiunii se schimbă încă odată. De data aceasta Dan este întins pe podea și niște medici îl examinează. Îl vede și pe Ruben căruia îi spune despre notițele făcute de umbra sa. Ruben găsi aceste foi într-un sertar. Dar deodată Dan observă că doctorii nu sunt pentru al vindeca ci doresc umbra sa întipărită pe perete. Dan trase concluzia că Ruben l-a vândut chinuitorului de suflute.

Astfel se termină nuvela propriu-zisă. La final intervine dinou autorul. Acesta întreabă cititorii dacă și-au dat seama care este personajul imaginar Dan sau Dionis. În final Eminescu subliniază ideea vieții ca teatru.

Cu privire la trecerea sufletului de la un corp la altul Eminescu dă un citat din Théophile Gautier: “Îmi pare c-am trăit odată în Orient, și când în vremea carnavalului mă deghizez cu vrun caftan, cred a relua adevăratele mele vesminte. Am fost întodeauna surprins că nu pricep curent limba arabă. Trebuie s-o fi uitat.”

BIBLIOGRAFIE

1. Eminescu, Mihai, Proză, București, Editura Albatros, 1976